



SCAR – Scientific Committee on Antarctic Research National rapport 2015-16

Den danske nationalkomite for antarktisk forskning (SCAR national committee) blev dannet i 2009 som en fortsættelse af den danske IPY (International Polar Year) komite. Nationalkomiteen koordinerer dansk deltagelse i de internationale SCAR møder, som foregår med 2-årige intervaller, og koordinerer de relevante internationale samarbejdsrelationer i Antarktis, specielt omkring forskningsprojekter med dansk deltagelse.

SCAR komiteen mødes i princippet en gang årligt, og har som primær opgave at koordinere og synliggøre danske forskningsaktiviteter i Antarktis, facilitere nye projekter og internationale samarbejder vedr. Antarktis, samt deltage som dansk repræsentant i SCAR samarbejdet, som er en formaliseret og relativt politisk forskningsorgan under ICSU, dannet efter Polaråret 1957-58, som en follow-up til den internationale Antarktis Traktat. Danmark ratificerede Antarktis Traktaten i 1965. Der har derfor været en del samarbejde de senere år med Udenrigsministeriet omkring information og dialog vedr. de traktatmæssige problemstillinger. Der har samtidig været en endnu uafklaret diskussion omkring en fremtidig ratifikation af den Antarktiske Miljøprotokol (Madrid Protokollen), som Danmark ikke har ratificeret endnu. Danmark kan derfor formelt ikke udføre selvstændige forskningsprojekter i Antarktis, men må have miljøgodkendelse under andre landes programmer, for større forskningsprojekter de senere år sket gennem enten UK eller Norske polarinstitutter.

Den danske SCAR nationalkomite har indtil 2016 bestået af følgende medlemmer:

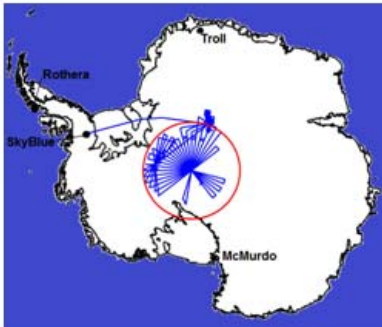
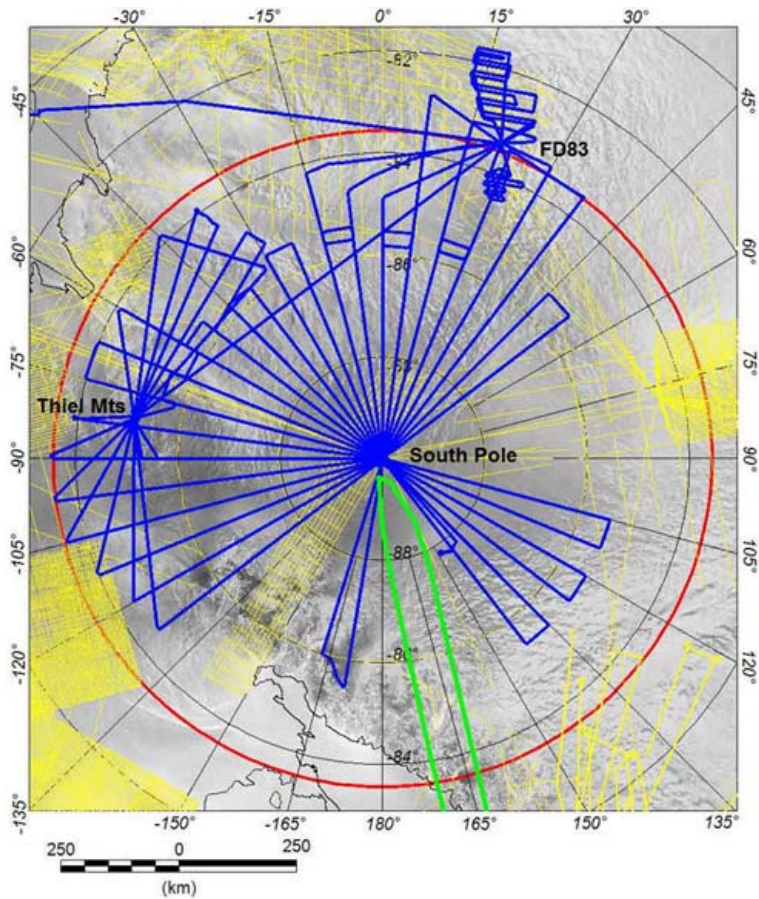
Professor *Rene Forsberg*, Institut for Rumforskning og Teknologi, DTU-Space (formand)
Professor *Dorthe-Dahl Jensen*, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
Seniorforsker *Leif Toudal Pedersen*, Danmarks Meteorologiske Institut
Professor *Hans Ramløv*, Roskilde Universitetscenter
Seniorforsker *Jonas Teilmann*, institut for Bioscience, Århus Universitet
Seniorforsker *Henning Haack*, Statens Naturvidenskabelige Museer, Kbh. Universitet
Lektor *Jørgen Dall*, DTU-Space

Der er ikke afholdt møder i 2016 på grund af den uafklarede situation med manglende betaling af SCAR medlemskab fra Videnskabernes Selskabs side (siden 2013). Der har dog været løbende konsultationer med enkeltmedlemmer omkring konkrete større projekter, først og fremmest DTU Space flyprojekter, og et nyt internationalt call for marine projekter. Samtidig har undertegnede som formand deltaget i SCAR national repræsentantmødet i Malaysia, August 2016.

Efteråret 2016 har Undervisnings- og Forskningsministeriet påtaget sig betaling af de manglende kontingenter 2014-16, og vil fremover stå som ansvarlig myndighed for SCAR deltagelsen, på linie med de øvrige polare samarbejdsfora i Arktis. Der vil i 2017 ske en nybemanding (eller bekræftelse) af SCAR nationalkomiteens medlemmer gennem ministeriets Forum for Arktisk Forskning (FAF), ligesom vedtægterne vil blive opdateret og SCAR arbejdet gjort mere synlig gennem det nyoprettede Polarsekretariats hjemmeside, herunder muligheden for at danske forskere kan søge SCAR midler. SCAR komiteen vil dog stadig koordinere arbejdet med ICSU.

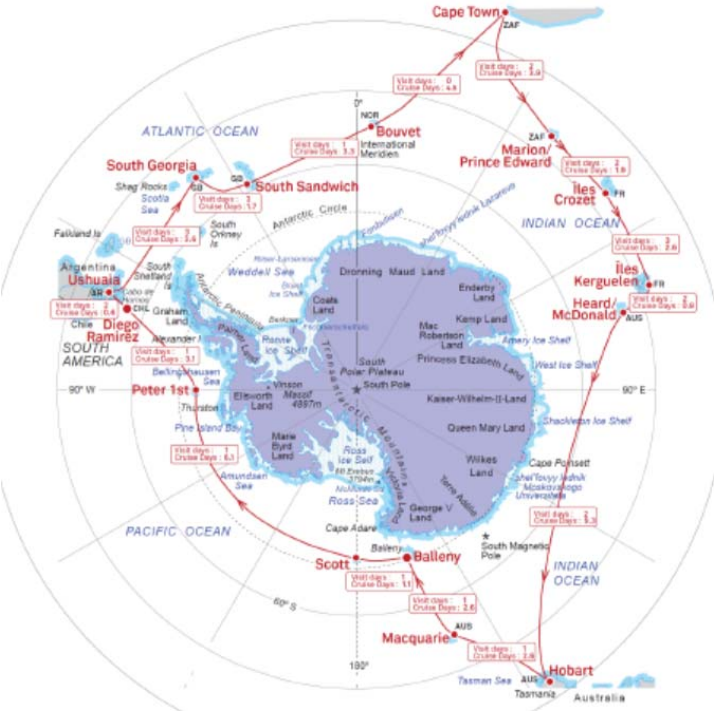
Danske forskere har i perioden 2015-16 i flere tilfælde deltaget i større Antarktis projekter. DTU Space har ledet et unikt flybårent radar og geofysik projekt "PolarGap" som har kortlagt det sidste større ukendte område omkring selve Sydpolen, i et samarbejde med UK, Norge, NSF og European Space Agency. KU har samtidig haft astrofysisk forsker på Sydpolen i forbindelse med NSF's neutrino observatorium AMANDA, samt haft deltagere på et større 2016/17 marint togt omkring hele Antarktis og de subantarktiske øgrupper. Der har tillige været Antarktiske remote sensing initiativer med dansk deltagelse, specielt omkring antarktiske isforhold og klimaændringer (DMI, DTU).

17/3 2017 *Rene Forsberg, DTU Space, formand for Nationalkomiteen*



Antarctic circumnavigation expedition
Indicative Travel Plan

Top:
DTU-BAS-NPI "GOCE PolarGap" projekt 2015/16, med radar-, laser-, tyngdefelt- og magnetfelt flyvninger vist i blåt (ældre data vist i gult, nye amerikanske flylinier i grønt). Operationerne fra South Pole Station (NSF), og fellejre på plateauet (Thiel Mts og FD83) repræsenterede en stor logistisk indsats, bl.a. med airdrop af brændstof fra Russisk fly. Projektet har haft stor mediemæssig bevågenhed, bl.a. i mange danske medier og BBC.



Venstre:
Plan for "ACE" circumpolart marint projekt 2016/17, med deltagelse af flere KU forskere. En privat sponsor (Frederik Poulsen) charterede en russisk isbryder til dette togt, og de danske deltagere vandt deltagelse og forskningsstøtte gennem åben international konkurrence.